

Nr 71.

Ankom till Riksdagens kansli den 4 april 1911 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående reduktion i vissa fall af torp och andra lägenheter å rekognitionsskogar.

(2:a Afd.)

I en inom Andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 246, har herr *C. Lindhagen* hemställt, att Riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande af ett förslag

1:o) till omedelbar reduktion i skäligen fall af de torp och andra lägenheter å rekognitionsskogar, hvilka medföljt donationerna af skogarne;

2:o) till åtgärder ägnade att förhindra, att familjerna på dessa torp och lägenheter drifvas från dem under den tid, som åtgår till reduktionsåtgärdernas genomförande.

Till stöd härför har anförts följande:

»De af kronan till industrien donerade rekognitionsskogarnas sorgliga historia får man väl hoppas ej vara ett afslutadt kapitel. Sådana presenter har svenska staten icke råd till, när större delen af dess folk lefver i fattigdom. Denna fråga ingår också i den af Andra kammaren tre gånger förordade utredningen om kronans jorrdonationer till industrien, hvilken fråga petitionsvis äfven framförts till Konungen och därför remitterats till kammarkollenium för yttrande.

Det är emellertid en särskild sak i denna historia, som föga uppmärksammas, ehuru den i synnerligt hög grad förtjänar det.

Å dessa rekognitionsskogar har nämligen funnits vid donations-tillfällena och finnes fortfarande en myckenhet torp och andra lägenheter. Någon tanke på dessa »härligheter» har icke funnits. De ha

följt med skogarne så att säga på köpet. Kronan har i blindo priggifvit en mängd af sina medborgare, en myckenhet små sträfsamma familjer till ett värnlöst byte för det enskilda godtycket och utsugningen.

Här må juristeriet och egennyttan spinna sina trådar hur fint och omänskligt som helst. Rättskänslan uppfordrar på denna punkt staten att utan omsvep och fruktan rätta sitt misstag skyndsamt.»

Utskottet.

Motionären ifrågasätter en »omedelbar reduktion i skäliga fall» af de torp och lägenheter, hvilka funnits å de till bergshandteringens understöd anslagna skogarna vid tiden för dessas upplåtande åt bruken. En dylik åtgärd motiverar motionären därmed att staten vid berörda upplåtelser icke tagit vederbörlig hänsyn till de familjers rätt och bästa, som innehåft nämnda torp och lägenheter.

Utskottet, som i annat förut afgifvet utlåtande, nr 65, i anledning af motion om återgång af gjorda skatteköp af rekognitionsskogar under hänvisning till en inom kammarkollegium pågående utredning rörande nämnda skogar hemställt, att nämnda motion icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd, hvilken utskottets hemställan vunnit Riksdagens bifall, anser sig af samma anledning icke böra föreslå någon särskild utredning i följd af förevarande motion. Den inom kammarkollegium pågående utredningen torde nämligen utan tvifvel jämväl komma att omfatta en undersökning af de å rekognitionsskogarna befintliga torpen och lägenheterna.

Men äfven om det efter en ingående undersökning af de närmare villkor, hvarunder omförmälda skogar blifvit upplåtna och numera innehafvas, staten skulle finna lämpligt, att åtgärder vidtoges för återförvärfvandet af ifrågavarande torp och lägenheter, torde dock den af motionären härför anvisade utvägen enligt utskottets åsikt under inga förhållanden böra ifrågakomma. En reduktion, d. v. s. ett indragande till staten utan vidare af dessa torp och lägenheter, är nämligen utan allt tvifvel ett för svensk rättsuppfattning fullkomligt främmande förfarande. Att inslå på en sådan väg skulle ock i betänklig grad vara ägnadt att rubba den lagligen grundade ägande- och besittningsrätten. Utskottet anser sig därför böra taga bestämdt afstånd från ett dylikt förslag. I enlighet härmed och då såvidt utskottet har sig bekant af rekognitionsskogarnas innehafvare icke vidtagits några åtgärder, hvarigenom innehafvare af torp och lägenheter därå kunna sägas blifva bortdrifna från dem, kan utskottet ej heller förorda motionärens under 2:o) i motionen gjorda hemställan.

Utskottet vill vidare framhålla, att de af chefen för jordbruksdepartementet den 22 januari 1909 tillkallade sakkunnige för utredning af torpfrågan, den s. k. torpkommissionen, väl ock i samband med utredningen rörande öfriga torpare å enskild mark torde ägna vederbörlig uppmärksamhet åt torparens och lägenhetsinnehafvares ställning å rekognitionsskogarna.

Vid sådant förhållande torde den nu föreliggande frågan komma att i annat sammanhang blifva föremål för vederbörlig pröfning.

Utskottet hemställer,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 april 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.

Det skulle här antecknas, att herrar *Aaby A. W. Ericsson*, grefve *R. G. Hamilton* och *G. A. E. Kronlund* icke deltagit i förestående ärendes behandling inon utskottet.
